1953
ఫిబ్రవరి, 3

గయా ఎలక్ట్రిక్ సప్లై కో., లిమిటెడ్
వర్సెస్
ది–స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్
[మెహర్ చంద్ మహాజన్, దాస్ మరియు ఘులమ్ హాసన్, న్యాయమూర్తులు]

చట్టం:

ఇండియన్ ఆర్బిట్రేషన్ యాక్ట్ (X ఆఫ్ 1940), సెక్షన్. 34 – న్యాయమూర్తులు మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన కలిగి ఉంది – ఒక పక్షం ద్వారా ఒప్పందం మరియు దావా రద్దు చేయడం — దవను నిలుపుటకు దరఖాస్తు – మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన యొక్క పరిధి నిబంధన నిర్మాణం.

మధ్యవర్తిత్వ ఒప్పందం విస్తృతమైనది మరియు సమగ్రమైనది మరియు ఒప్పందానికి సంబంధించి లేదా ఒప్పందంలోని ఏదైనా నిబంధనలకు సంబంధించి లేదా దాని నుండి ఉత్పన్నమయ్యే దేనికైనా సంబంధించి కక్షిదారుల మధ్య ఏదైనా వివాదాన్ని స్వీకరించినట్లయితే మరియు పార్టీలలో ఒకరు దానిని నివారించడానికి ప్రయత్నిస్తే కాంట్రాక్ట్ యొక్క నిబంధనల నుండి కాంట్రాక్ట్ యొక్క ఎగవేత తలెత్తితే వివాదం మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించబడుతుంది. ఏది ఏమైనప్పటికి, పార్టీ ఒప్పందాన్ని తిరస్కరించే కారణాలతో దానిని నివారించడానికి ప్రయత్నిస్తే, ఒప్పందంలోని ఇతర నిబంధనలతో పాటుగా మధ్యవర్తిత్వ నిబంధనను ఆశ్రయించలేము. మరూ మాటలో చెప్పాలంటే కక్షిదారుడు ఒప్పందాన్ని తిరస్కరించడానికి ఒప్పందం యొక్క కాలవ్యవదిపై ఆధారపడ డు. మరియు ఇప్పటికీ మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన వర్తించకూడదని చెబుతుంది.

ఏదీ ఏమైనా, మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన విపులముగా లిఖించబడలేదు, చెప్పాలంటే "దానికి సంబంధించిన" ఏదేని ఒడంబడిక లేక "దాని నుండి ఉత్పన్నమయ్యే కొంత విషయము కు సంబంధించి" ప్రతిపాదన మంచిది కాదు. కక్షిదారులచే ఆమోదించబడిన మధ్యవర్తిత్వ లిఖిత నిబంధన మరియు ప్రతి లిఖిత ఒప్పందముల వలె ఇది దాని భాషరీత్యా మరియు ఏ పరిస్థితులలో ఒప్పందము జరిగినదో పరిగణించవలెను.

బిహార్ రాష్ట్రం మరియు విద్యుత్ సరఫరా కంపెనీకి మధ్య తలెత్తిన వివాదాలు, రాష్ట్రం ద్వారా లైసెన్స్ రద్దు చేయబడిన ఒక ఒప్పందం ద్వారా రాష్ట్రం రూ. 5 లక్షలు కంపెనీకి మరియు కంపెనీ రాష్ట్రంకు బాధ్యతను

అప్పగించాలి. ఈ బాధ్యతను 3 నెలల్లోపు విలువకట్టాలి , మరియు కంపెనీకి చెల్లించాల్సిన డబ్బు ఏదైనా చెల్లించాల్సివుంటే [అంటే వాల్యుయేషన్ లీజు 5 లక్షలకు మించితే అది కంపెనీకి చెల్లించబడుతుంది మరియు వాల్యుయేషన్ 5 లక్షల కంటే తక్కువ అయితే కంపెనీ కి చెల్లించిన అదనపు సొమ్మును తిరిగి చెల్లిస్తుంది. ఒప్పందములో మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన ఈ విధంగా వుంది . ప్రభుత్వం ద్వారా వచ్చిన వాల్యుయేషన్ పై పార్టీల మధ్య ఏదైనా వైవిధ్యం లేదా వివాదం ఏర్పడినప్పుడు మరియు 20% అదనపు పరిహారం కోసం దావాతో సహ అటువంటి వైవిధ్యం లేదా వివాదం కంపెనీ ద్వారా వచ్చినప్పుడు మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించబడుతుంది." రాష్ట్రం విలువకట్టుట లోనకి మరియు అదనపు సొమ్మును కంపెనీకి తిరిగి చెల్లించుటలోను విఫలమమెనని ఆరోపించుచూ కంపెనీ రాష్ట్రముకు వ్యతిరేకముగా దావా వేసెను. ఒప్పందం సారాంశం ప్రకారం నిర్ణయించిన గడువులోపు అదనపు మొత్తాన్ని చెల్లించ వలెననీ. అది ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసింద నీ మరియు నష్ట పరిహారం చెల్లించాలని మరియు రిసీవర్ నియామకం చేయాలని మరియు ఆ బాధ్యత తనకు చెందినదని ప్రకటించాలని ప్రార్థించింది. దావాపై స్టే కోసం మధ్యవర్తిత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 34 కింద రాష్ట్రం దరఖాస్తు చేసెను.

మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన యొక్క పరిధి చాలా ఇరుకైనదని నిర్ధారించబడింది ; ఇది స్వచ్ఛమైన మరియు సరళమైన వ్యాలుయేషన్ యొక్క బాధ్యత గూర్చి మాత్రమే మధ్యవర్తిపై అధికార పరిధిని అప్పగించును. ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించడం లేదా దాని రద్దుకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు క్లాజ్ పరిధిలో లేవు మరియు సెక్షన్ 34 కింద దావా పై స్టే విధించబడదు.

హేమాన్ v. డార్విన్స్ లిమిటెడ్ (119421 AC 356) సూచించబడింది.
హరినగర్ షుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్ v. స్కోడా (ఇండియా) లిమిటెడ్ (AIR 1948 కాల్. 230) మరియు గవర్నర్ జనరల్ ఇన్ కౌన్సిల్ v. అసోసియేటెడ్ లైవ్‌స్టాక్ ఫామ్ లిమిటెడ్. ([1937] 41 CWN 563) ప్రత్యేకించబడ్డాయి.

తీర్పు:

సివిల్ అప్పీలెట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం1951 నం.175.

టైటిల్ సూట్ నం. 47 లో గయాలోని రెండవ అదనపు సబ్ జడ్జి కోర్టు వా రి ఉత్తర్వు తేదీ 18-12-1950 కి వ్యతిరేకముగా పాట్నాలోని హై కోర్టు జడ్జిలు రామస్వామి మరియు రామ్ 30 మార్చి 1951 , నాడు వెలువరించిన ఆర్డర్ మరియు డిక్రీకి వ్యతిరేకముగా ఈ అప్పీల్ దాఖలు చేయబడెను.

అప్పీలుదారు తరపున NC ఛటర్జీ (రామేశ్వర్ నాథ్ తో) వాదించిరి.

భారతదేశం తరపున అటార్నీ జనరల్ MC సెతల్వాద్, మరియు ప్రతివాది తరపున బీహార్ అడ్వకేట్ జనరల్ మహాబీర్ ప్రసాద్ (వారితో BJ ఉమ్రిగర్)వాదించిరి.

1953. ఫిబ్రవరి 3. కోర్టు తీర్పును మహాజన్ న్యాయమూర్తి వెలువరించెను.

ఈ ప్రత్యేక లీవ్ ద్వారా దాఖలైన అప్పీల్ భారతీయ-మధ్యవర్తిత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ప్రకారం గయా ఎలక్ట్రిక్ సప్లై కంపెనీకి వ్యతిరేకంగా ప్రొసీడింగ్ నిలిపి వేయాలని బీహార్ రాష్ట్రం వేసిన దరఖాస్తు నుండి కంపెనీ 28 సెప్టెంబరు 1950లో దావా దాఖలు చేసెను. ఈ విచారణకు సంబంధించిన వాస్తవాలు ఇవి.

గయా పట్టణంలోని విద్యుత్ శక్తి సరఫరా కోసం లైసెన్స్ ను ఒక ఖండేల్వాల్ 1928లో భారతీయ విద్యుత్ చట్టం, 1910 ప్రకారం పొందారు. అవసరమైన ప్రభుత్వ అనుమతితో లైసెన్స్ కంపెనీకి 1932లో బదిలీ చేయబడింది. జూన్ 23, 1949 నాటి నోటిఫికేషన్ ద్వారా ,9 జూలై, 1949 నుండి అమలులోకి వచ్చేలా ప్రభుత్వం లైసెన్స్‌ని రద్దు చేసింది. ఆ తర్వాత లైసెన్స్ రద్దు ఏకపక్షంగా , దుర్మార్గం గా చట్ట విరుద్ధంగా ఉందని ప్రకటించుటకు కంపెనీ రాష్ట్రంకు వ్యతిరేకముగా దావా వేసింది. దావా పెండింగ్‌లో ఉన్న సమయంలో కంపెనీ మరియు రాష్ట్రం మధ్య వివాదం పరిష్కారం కోసం చర్చలు ప్రారంభమయ్యాయి చివరికి 28 అక్టోబర్ , 1949న, వారి మధ్య ఒక ఒప్పంద పత్రం లిఖితమాయెను. ఒప్పందం యొక్క ప్రభావం మరియు దానిలో సూచించబడిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

(ఎ) కంపెనీ 1949 అక్టోబర్ 25వ తేదీన షరతులు లేకుండా 58 దావానం 1949 ను ఉపసంహరించుకుంటుంది.

(బి) దావా ఉపసంహరించుకున్న మూడు రోజులలోగా బీహార్ రాష్ట్రం కంపెనీకి ఐదు లక్షల రూపాయల అడ్వాన్స్‌గా చెల్లించాలి మరియు అదే సమయంలో కంపెనీ వ్యవహరికంగా ప్రభుత్వ అధీకృత అధికారికి బాధ్యతను అప్పగిస్తుంది.

(సి) బాధ్యతను తీసుకున్న మూడు నెలలలోపు ఇరు పక్షాలు తమ సంబంధిత వాల్యుయేషన్‌లను చేస్తాయి మరియు ప్రభుత్వ వాల్యుయేషన్ ప్రకారం కంపెనీకి చెల్లించాల్సిన ఏదైనా బ్యాలెన్స్ డబ్బు వుంటే కంపెనీకి చెల్లించబడుతుంది మరియు అధిక చెల్లింపు విషయంలో అదనంగా చెల్లించబడిన "ఆన్ అకౌంట్ - పేమెంట్" ఖాతాలోకంపెనీ నుండి ఐదు లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి తిరిగి ఇవ్వబడతాయి.

(డి) వాల్యుయేషన్ తర్వాత చెల్లించాల్సిన బ్యాలెన్స్ చెల్లింపుపై పార్టీల మధ్య ఏదైనా విభేదం లేదా వివాదం ఏర్పడినప్పుడు అటువంటి వివాదాన్ని ఉన్నత ప్రభుత్వాధికారియైన ఒకే మధ్యవర్తి యొక్క ఏకైక మధ్యవర్తిత్వాన్నికి అప్పగించవలెను. అట్టి ప్రభుత్వాధికారి ఒక స్థాయికి సమానమైన లేదా అంతకంటే ఎక్కువ స్థాయి ఉన్న ప్రాంతీయ ప్రభుత్వాధికారి డివిజనల్ కమీషనర్ మరియు ఇరు పక్షాలు అతని అవార్డుకు కట్టుబడి ఉండును. మరియు అదే అంతిమముగా నుండును. ఆర్బిట్రేషన్ (మధ్యవర్తిత్వ) నిబంధన అక్టోబర్ 13, 1949 నాటి లేఖలో ఉంది మరియు కంపెనీ 17 అక్టోబర్ 1949 నాటి లేఖలో గణనీయంగా ఆమోదించెను. సెక్షన్ 34 కింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన దరఖాస్తులో పేర్కొన్న ది విధంగా, ఈ క్రింది విధంగా వుంది:-

"బిహార్ మధ్య ఏదైనా విభేదం లేదా వివాదం విషయంలో 20% అదనపు పరిహారం కోసం క్లెయిమ్‌తో సహా ప్రభుత్వం ద్వారా వచ్చిన మరియు కంపెనీ ద్వారా వచ్చిన మూల్యాంకనంపై పార్టీల మధ్య అటువంటి విభేదం లేదా వివాదం గూర్చి మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించబడతాయి"

ఒప్పందాన్ని అనుసరించి, ప్రతివాది 28 అక్టోబర్, 1949న బాధ్యతను స్వీకరించారు మరియు కంపెనీకి ఐదు లక్షల రూపాయలను కూడా చెల్లించారు.

జనవరి 19, 1950 నాడు , కంపెనీ ఆస్తుల విలువ రూ 22 ,06,072 గా గణించి స్టేట్మెంట్ ను చీఫ్ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్ బిహార్ కు పంపించెను. చీఫ్ ఎలక్ట్రిక్ ఇంజనీర్ కంపెనీ వాల్యుయేషన్ చేసిన 22 లక్షలను అద్భుతంగా అభివర్ణించారు మరియు సుమారుగా వాల్యుయేషన్ ప్రకారం ఈ మొత్తం సుమారు ఐదు లక్షలు ఉంటుందని మరియు కంపెనీ ప్లాంట యొక్క వివరణాత్మక చరిత్రను అందజేసిన తర్వాత తుది వాల్యుయేషన్ స్థిర పర్చబడునని పేర్కొన్నారు.

కంపెనీ మరిన్ని వివరాలను ఇవ్వడానికి నిరాకరించింది మరియు ఒప్పందం యొక్క సారాంశం సమయములోనే వుందనీ మరియు ఇది జనవరి 28 నుండి ఫిబ్రవరి 15, 1950 వరకు పొడిగించబడుతుందనీ పేర్కొంది. ఏప్రిల్ 6, 1950న, చీఫ్ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్ 'వాల్యుయేషన్ మొత్తం రూ.5,56,221 అని తెలియజేశారు . ఈ లేఖకు ఎటువంటి ప్రత్యుత్తరం రాలేదు . మరియు వాల్యుయేషన్‌కు సంబంధించి విభేదం మరియు వివాదం తలెత్తడంతో , వివాదాన్ని నిర్ణయించడానికి మిస్టర్ MS రావు, ICS-ని ఏకైక మధ్యవర్తిగా నియమిస్తున్నట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కంపెనీకి సమాచారమిచ్చెను.

28 సెప్టెంబర్ , 1950 న , కంపెనీ సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సెక్షన్ 80 కింద అవసరమైన నోటీసు ఇచ్చిన తర్వాత, స్టే కోసం దరఖాస్తు చేయు అంశముపై దావాను దాఖలు చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాని

మూల్యాంకనం చేయడంలో లేదా కంపెనీకి చెల్లింపు చేయడంలో విఫలమైందని మరియు నిర్లక్ష్యం చేసిందని ఫిర్యాదులో ఆరోపించారు. కంపెనీ 15 మార్చి 1950 నాటికి , ఇది ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించింది మరియు ఈ ఉల్లంఘన కారణంగా కంపెనీ ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసింది మరియు రాష్ట్రం అడ్వాన్స్‌గా చెల్లించిన ఐదు లక్షల మొత్తాన్ని జప్తు చేసింది. ఉపశమనం మరియు నష్టపరిహారం కోసం , రిసీవర్ నియామకం కోసం మరియు ఇంజక్షన్ కోసం ఎలక్ట్రికల్ అండర్‌టేకింగ్ తమకు చెందినదని ప్రకటించుటకు అక్టోబర్ 9, 1950న, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భారతీయ మధ్యవర్తిత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 34 కింద ప్రస్తుత దరఖాస్తును దాఖలు చేసింది . కంపెనీ నిజాయితీ లేని మరియు దుర్మార్గపు ఉద్దేశ్యంతో ఉందని మరియు మధ్యవర్తిత్వంలో వివాదంలో ఉన్న విషయం యొక్క నిర్ణయాన్ని నివారించే ఉద్దేశ్యంతో తప్పుడు మరియు తప్పుడు ఆరోపణల తో దావా వేసింది మధ్యవర్తిత్వ ఒప్పందం ఇప్పటికీ కొనసాగుతోంది మరియు చెల్లుబాటులో ఉంది . మరియు ఇరుపక్షాలు దానికి కట్టుబడివున్నారు. మరియు కంపెనీ ఆరోపించినట్లు రద్దు చేయబడినట్లు పరిగణించబడదు. , ఫిర్యాదులో ఆరోపించబడిన చర్యకు కారణం ఒప్పందానికి అనుగుణంగా లేకపోవడమే మరియు ఒప్పందానికి సంబంధించిన దావా దాఖలైనది మరియు కవర్ చేయబడింది మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వివాదాన్ని మధ్యవర్తిత్వం ద్వారా పరిష్కరించుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉంది. కంపెనీ ఆరోపణలను ఖండించింది మరియు మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన ఇప్పుడు ఉనికిలో లేదని మరియు అది ఉనికిలో ఉందని భావించినప్పటికీ , దావా దానితో ఏ విధంగానూ సంబంధం కలిగి లేదని మరియు దావాపై స్టే ఇవ్వరాదని వాదించింది.

సూచించడానికి అంగీకరించిన ఏ విషయానికి సంబంధించి దావా లేదని మరియు విచారణపై స్టే విధించే అధికారం కోర్టుకు లేదని సబార్డినేట్ న్యాయమూర్తి అభిప్రాయపడ్డారు. ఫలితంగా స్టే దరఖాస్తును కొట్టివేసింది. ఈ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హైకోర్టును ఆశ్రయించింది. దావాలోని వివాదం ఒప్పందానికి సంబంధించి లేదా దానికి సంబంధించి తలెత్తిన వివాదం అని మరియు దావాలోని ప్రశ్న నేరుగా మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన పరిధిలో ఉందని హైకోర్టు పేర్కొంది. మే 22, 1951 నాటి ఈ కోర్టు ఆదేశం ప్రకారం , రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136(1) ప్రకారం కంపెనీకి ప్రత్యేక సెలవు మంజూరు చేయబడింది.

భారతీయ మధ్యవర్తిత్వ చట్టంలోని సెక్షన్ 34 ఈ విధంగా సాగును –

"మధ్యవర్తిత్వానికి సంబంధించిన ఏదైనా పక్షం ఏదైనా అంశానికి సంబంధించి అంగీకరించిన ఏ ఇతర పక్షానికి వ్యతిరేకంగా ఏదైనా చట్టపరమైన చర్యలకు సంబంధించిన ఏ పార్టీ అయినా విచారణను నిలిపివేయడానికి పెండింగ్ లో ఉన్న న్యాయ అధికారానికి సూచించవచ్చును మరియు మధ్యవర్తిత్వ ఒప్పందానికి అనుగుణంగా ఈ విషయాన్ని ఎందుకు సూచించకూడదని మరియు దరఖాస్తుదారు

విచారణ ప్రారంభించిన సమయంలో మరియు ఇంకా మిగిలి ఉన్నందున అవసరమైన అన్నీ పనులను చేయడానికి సిద్ధంగా మరియు స్థిరంగా ఉన్నారని సంతృప్తి చెందినట్లైతే 'మధ్యవర్తిత్వం యొక్క సరైన ప్రవర్తన ద్వారా అటువంటి అధికారం విచారణను నిలిపివేస్తూ ఉత్తర్వునీయవచ్చును.

సెక్షన్ యొక్క భాష నుండి , స్టే కోరిన చట్టపరమైన ప్రక్రియ తప్పనిసరిగా సూచించడానికి పార్టీలు అంగీకరించిన మరియు మధ్యవర్తిత్వ ఒప్పందం పరిధిలోకి వచ్చే విషయానికి సంబంధించి స్పష్టంగా ఉండాలి . అయితే, అంశము వెలుపల ఉన్న విషయానికి సంబంధించి దావా ప్రారంభించబడిన ,చోట కోర్టు స్టేను తిరస్కరించవలసి ఉంటుంది. Heyman v. Daruins Ltd' (1) కేసులో విస్కౌంట్ సిమోనా LC మాటల్లో. వివాదం ఒప్పందంలోని మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన పరిధిలోకి వస్తుందా అనే ప్రశ్నకు సమాధానం తప్పనిసరిగా (ఎ) వివాదం ఏమిటి , మరియు (బి) మధ్యవర్తిత్వ నిబంధనలో ఉన్న వివాదాలపై ఆధారపడి ఉండాలి. మధ్యవర్తిత్వ ఒప్పందం విస్తృతమైనది మరియు సమగ్రమైనది మరియు ఒప్పందానికి సంబంధించిన "సంబంధిత" పార్టీల మధ్య ఏదైనా వివాదాన్ని స్వీకరించినట్లయితే , లేదా ఒప్పందంలోని ఏదైనా నిబంధనలకు సంబంధించి లేదా దాని నుండి ఉత్పన్నమయ్యే దేనికైనా సంబంధించి, మరియు పార్టీలలో ఒకరు కోరుకుంటే ఒప్పందాన్ని నివారించితే , కాంట్రాక్ట్ యొక్క నిబంధనల నుండి కాంట్రాక్ట్ యొక్క ఎగవేత తలెత్తితే వివాదం మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించబడుతుంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ , పార్టీ ఒప్పందాన్ని తిరస్కరించే కారణాలతో దానిని నివారించడానికి ప్రయత్నిస్తే ఒప్పందంలోని ఇతర నిబంధనలతో పాటుగా ఒప్పందం యొక్క వ్యవధి పై ఆధారపడి దానిని తిరస్కరించి మరియు మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన వర్తించదని చెప్పకూడదు ఒక వేళ అతడు ఒప్పందముపై ఆధారపడితే అతడు అన్ని సంధార్భాలలో దానిపై ఆధారపడవలెను.

మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన అంతా సమగ్రంగా లేదు మరియు బిహార్ లో ఉపయోగించబడిన విస్తృత భాషలో ముసాయిదా హౌస్ ఆఫ్ లార్డ్స్ కేసులో అంటే ఏదైనా ఒప్పందానికి సంబంధించి , లేదా "ఏదైనా ఉత్పన్నమయ్యే విషయంలో " ఆ ప్రతిపాదన మంచిది కాదు. మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన అనేది ఒక ఒప్పందంలో పార్టీలు అంగీకరించిన వ్రాతపూర్వక ఒడంబడిక మరియు ప్రతి వ్రాతపూర్వక ఒప్పందం. మధ్యవర్తిత్వానికి సమర్పించడం అనేది దాని భాష ప్రకారం మరియు అది చేయబడిన పరిస్థితుల నేపథ్యంలో పరిగణించబడాలి.

ఇప్పుడు మొదటి ప్రశ్నకు సంబంధిం చి, అనగా ప్రస్తుత వివాదం దేనికి సంబంధించింది అను దానికి సమాధానం – ప్లేయింట్ లోని 14 నుండి 17 పేరాగ్రాఫ్‌ల నుండి సమాధానం సేకరించాలి. బీహార్ ప్రభుత్వం ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించిందని , ఆ ఒప్పందాన్ని సంబంధించి ఎలాంటి మూల్యాంకనం చేయడంలో లేదా నష్టపరిహారం సొమ్మును చెల్లించడంలో విఫలమైందని , ఆ సమయంలో కాంట్రాక్టు

సారాంశం ప్రకారం , ప్రతివాది విఫలమై , దానిని పూర్తి చేయడంలో విస్మరించాడని అందులో గుర్తించబడింది. వాస్తవానికి నిర్ణయిచిన సమయం లేదా పొడిగించిన సమయం లోపల వాల్యుయేషన్ మరియు ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించిన కారణంగా వాది ఒప్పందాన్ని రద్దు చే సి, ఐదు లక్షల రూపాయల మొత్తాన్ని జప్తు చేశాడు. మరియు దాని ఆస్తిని ఉపయోగించకుండా తప్పుగా నష్టపోయినందుకు పరిహారం పొందే హక్కు ఉంది. అండర్‌టేకింగ్ యొక్క వాల్యుయేషన్ కోసం లేదా అండర్‌టేకింగ్ కోసం ఏదైనా పరిహారం చెల్లింపు కోసం దావా వేయబడలేదు ; మరోవైపు, దావా మధ్యవర్తిత్వ నిబంధనను కలిగి ఉన్న ఒప్పందం యొక్క ఉపసంహరణపై మరియు ఆ ఒప్పందం యొక్క ఉల్లంఘనపై ఆధారపడింది. మధ్యవర్తిత్వ నిబంధనను విస్తృతంగా చెప్పినట్లయితే మరియు ఒప్పందం నుండి ఉత్పన్నమయ్యే అన్ని వివాదాలు మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించబడతాయని పేర్కొన్నట్లయితే. దావా మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన పరిధిలో ఉందని చెప్పవచ్చును. కానీ ఇక్కడ క్లాజ్ విభిన్నంగా చెప్పబడింది.

మూల్యాంకనం తర్వాత చెల్లించవలసిన మిగతా సొమ్ము గూర్చి కక్షిదారుల మధ్య ఏదైనా విభేదములేక వివాదం తలెత్తితే ఇక్కడ నిబంధన ప్రకారము ఏకైక మధ్యవర్తిత్వానికి అప్పగించబడును. ఒప్పందం యొక్క పథకం ఏమిటంటే , భారత విద్యుత్ చట్టంలో నిర్దేశించిన విధంగా ప్రభుత్వం మూడు, నెలల్లోపు బాధ్యతను చేపట్టాలి మరియు ఏదైనా ప్రభుత్వ వాల్యుయేషన్ ప్రకారం కంపెనీకి చెల్లించాల్సిన మిగి తా డబ్బు ప్రభుత్వం చెల్లించాలి , మరియు ఎక్కువ చెల్లింపు జరిగితే , "ఆన్ అకౌంట్ పేమెంట్" ఖాతాలో కంపెనీకి చెల్లించిన అదనపు మొత్తం ఐదు లక్షల రూపాయలు (పేరా 1లో పేర్కొన్నది) ప్రభుత్వానికి తిరిగి చెల్లించవలసి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం ద్వారా వచ్చిన మరియు కంపెనీ ద్వారా వచ్చిన వాల్యుయేషన్‌పై పార్టీల మధ్య ఏదైనా విభేదము ఉన్నట్లయితే, ఇరవై శాతం అదనపు పరిహారం కోసం దావాతో స హా అటువంటి విభేదం లేదా వివాదం. మధ్యవర్తిత్వానికి రిఫర్ చేయాల్సి వచ్చును. మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన పరిధి చాలా తక్కువగావుంది. ఇది స్వచ్ఛమైన మరియు సరళమైన బాధ్యత తీసుకొని మూల్యంకన మధ్యవర్తిత్వ ప్రశ్న పై అధికార పరిధిని మాత్రమే చూపును , మరియు ఒప్పందం నుండి ఉత్పన్నమయ్యే అన్నీ వివాదాలు మధ్యవర్తిత్వం ద్వారా నిర్ణయించబడతాయి అని చెప్పలేదు. ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించడం లేదా దాని రద్దుకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు ఈ నిబంధన పరిధిలో లేవు. ఈ నిబంధన ద్వారా మధ్యవర్తికి ఇవ్వబడలేదు. కాంట్రాక్టు యొక్క సారాంశం వ్యవధి అని వాదించడంలో వాది సమర్థించబడునా మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేర్కొన్న సమయంలో మదింపు చేయకుండా ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించిందా అనే విషయంపై ఉచ్చరించడానికి. మధ్యవర్తిగా సూచించుట గూర్చి ఈ నిబంధనలో సమాధానం లేదు. "నేను దావా యొక్క అంశాన్ని ఆర్బిట్రేటర్ కు సూచించడానికి అంగీకరించినట్లు నాకు చూపించు అనీ కంపెనీ ప్రశ్న కు ఈ నిబంధన జవాబు నియాదు . "ఒప్పందంలోని ఈ నిబంధనతో పాటుగా ఫిర్యాది దావాను నిర్ణయించే అధికార పరిధిని న్యాయస్థానం కోల్పోయేది ఏమి లేదు. రామస్వామి న్యాయమూర్తి. , రాయ్

న్యాయమూర్తితో కాంట్రాక్టులోని షరతులను ఏకీభవించి ఇట్లు తీర్మానించేను మరియు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాల నిబంధనలను పరిశీలించిన తర్వాత నష్ట పరిహారం డబ్బు 3 నెలల వ్యవధిలోనే చెల్లించాలనే నిబంధన ఏదీ లేదని స్పష్టమైంది. దానికి విరుద్ధముగా , ఆర్బిట్రేటర్ అవార్డుజారీ చేసిన తరువాతనే నష్టపరిహారము చేల్లుంచబడునని, కక్షిదారుల అభిప్రాయము.

ఇప్పుడు దావాలోనే సమస్యగా ఉండే అంశం ఇదే , మరియు సెక్షన్ 34 ప్రకారం ఈ విచారణలో ఈ అంశాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడంలో మరియు నిర్ణయించడంలో న్యాయమూర్తి పొరపాటు చేశారు. దావాలో వాది యొక్క వాదన యొక్క చెల్లుబాటును పరిగణనలోకి తిసుకొనుటకు ఈ సెక్షన్ కింద న్యాయస్థానం అధికార పరిధిని అమలు చేయడం కుదరదు. ఎందుకంటే దాని పనితీరు చాలా పరిమితమైనది అటువంటి సందర్భాలలో నిర్ణయించవలసిన ఏకైక అంశం ఏమిటంటే , వేసిన దావా మంచిదే చెడ్డదా లేదా ఉదాసీనమైనదా అన్నది మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించుటలో తెలియును. వాది యొక్క క్లెయిమ్ పనికిమాలినది మరియు విసుగు పుట్టించేది అని ప్రతివాది సంబంధిత ట్రిబ్యునల్‌ను సంతృప్తి పరచగల కారణాలు చూపవచ్చును. కానీ మన్రో v. బోగ్నోర్ అర్బన్ కౌన్సిల్ (1) కేసు లో బ్యాంక్స్ L. J అట్టి పరిగణించవలసినవి ఎత్తి చూపబడినవి. ఏమిటంటే , వేసిన కేసు పనికిమాలినది మరియు విసుగు పుట్టించేదా! మరియు వాస్తవానికి వాది యొక్క దావా ఏమిటి అనే ప్రశ్నపై అస్సలు ప్రాధాన్యత ఉండకూడదు మరియు అతని క్లెయిమ్ ఏమిటో మాత్రమే ప్లేయింట్ లో కనుగొనగలరు.

హైకోర్టులోని న్యాయమూర్తులు ఇక్కడ మధ్యవర్తిత్వ నిబంధనను విస్తృతంగా రూపొందించారని మరియు "ఒప్పందాల నుండి లేదా వాటికి సంబంధించి ఉత్పన్నమయ్యే అన్ని వివాదాలు మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించబడతాయి హరినగర్ షుగర్ మిల్స్ లిమిటెడ్ v. స్కోడా ఇండియా లిమిటెడ్ (") కేసులో హైకోర్టు నిర్ణయంపై వారి తీర్మానముకు మద్దతుగా వారు ఆధారపడటం లోపాన్ని సూచిస్తుంది. ఆ కేసులో మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన సమగ్ర భాషలో రూపొందించబడెను. దానిలోనే చెప్పినదేమనగా ఒప్పందం నుండి ఉత్పన్నమయ్యే వివాదాన్ని మధ్యవర్తిత్వానికి (ఆర్బిట్రేషన్) సూచించాలని పేర్కొంది. గవర్నర్ జనరల్ ఇన్ కౌన్సిల్ వర్సెస్ అసోసియేటెడ్ లైవ్‌స్టాక్ ఫామ్ లిమిటెడ్‌లో కేసుకు సంబంధించిన వారి సూచన కూడా వారు అదే తప్పుడు అభిప్రాయంలో ఉన్నారని కూడా చూపిస్తుంది. ఈ సందర్భంలో మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన ఈ షరతులలో వున్నది:-

(1) [1915] 3 KB i67.

(2) (1937) 41 CWN 563.

(3) AIR 1948 Cal, 230,

"కాంట్రాక్ట్ నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ఏదైనా వివాదం లేదా విభేదము కాంట్రాక్టును మంజూరు చేసే అధికారి మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించబడుతుంది, దాని నిర్ణయం అంతిమమైనది. మరియు కట్టుబడి ఉంటుంది."

ప్రస్తుత కేసులో రూపొందించిన మధ్యవర్తిత్వ నిబంధనకు ఈ నిర్ణయములచే ఎటువంటి సంబంధం లేదని స్పష్టమవుతోంది. క్లెయిమ్ యొక్క స్వభావం మనం పైన సూచించినట్లుగా ఉంటే , అది దాఖలు చేసే పరిధిలోకి రాదని తేలింది.

మా తీర్పులో , సబార్డినేట్ జడ్జి నిర్ణయం సరైనది మరియు దానిని తిప్పికొట్టడంలో హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు పొరబడ్డారు. ఫలితంగా, ఖర్చులతో కూడిన అప్పీల్‌ను అనుమతించడం మరియు ఫిర్యాది యొక్క దావా దాఖలు చేసే పరిధిలో లేదని మరియు సెక్షన్ 34 కింద పిటిషన్‌ను సబార్డినేట్ జడ్జి కొట్టివేయడము సరియైనదే అని మా అభిప్రాయము.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.

అప్పీలుదారులకు ఏజెంట్: రాజిందర్ నారాయణ్.

ప్రతివాది ఏజెంట్: పికె ఛటర్జీకి.